

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/167

2021 m. vasario 10 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 654/2014 ⁽²⁾ nustatyta Sąjungos teisių įgyvendinimo pagal tarptautinius prekybos susitarimus tam tikrais konkrečiais atvejais bendra teisinė sistema. Vienas iš tų atvejų yra susijęs su ginčų sprendimo mechanizmais, nustatytais Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) steigimo sutartyje ir kituose tarptautiniuose prekybos susitarimuose, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus. Reglamentu (ES) Nr. 654/2014 Sąjungai suteikta galimybė sustabdyti nuolaidų taikymą arba kitų įsipareigojimų vykdymą pagal tarptautinius prekybos susitarimus, kai užbaigiama ginčų sprendimo procedūra;
- (2) Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 nenumatyta taikyti tokiais atvejais, kai Sąjunga turi teisę pareikšti ieškinį dėl trečiosios šalies taikomos priemonės, bet ginčų sprendimas priimant sprendimą yra blokuojamas arba kitaip neįmanomas, nes trečioji šalis, kuri nustatė tą priemonę, nebendradarbiauja;
- (3) PPO ginčų sprendimo taryba negali priimti naujų narių į laisvas PPO apeliacinio komiteto (toliau – PPO apeliacinis komitetas) vietas. PPO apeliacinis komitetas negali vykdyti savo funkcijų nuo to momento, kai lieka mažiau nei trys PPO apeliacinio komiteto nariai. Kol ta padėtis bus išspręsta ir siekiant išsaugoti esminius PPO ginčų sprendimo sistemos principus bei ypatumus ir užtikrinti Sąjungos procedūrines teises vykstančiuose ir būsimuose ginčiuose, Sąjunga dėjo pastangas sudaryti laikinuosius susitarimus dėl apeliacinio arbitražo pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos (toliau – PPO susitarimas dėl ginčų sprendimo) 25 straipsnį. Tą požiūrį 2019 m. gegužės 27 d., 2019 m. liepos 15 d. ir 2020 m. balandžio 15 d. patvirtino Taryba, jam pritarta 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl PPO apeliacinio komiteto krizės. Jei PPO narė atsisako sudaryti tokį susitarimą ir pateikia apeliacinį skundą neveikiančiam PPO apeliaciniam komitetui, ginčo sprendimas yra veiksmingai blokuojamas;
- (4) panaši padėtis gali susidaryti ir vykdant kitus tarptautinius prekybos susitarimus, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus, kai trečioji šalis nebendradarbiauja tiek, kiek reikia, kad ginčų sprendimo mechanizmas veiktų, pavyzdžiui, nepaskiria arbitro, o mechanizmas, užtikrinantis, kad tokiu atveju ginčų sprendimas veiktų, nenumatyta;

⁽¹⁾ 2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. vasario 3 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą (OL L 189, 2014 6 27, p. 50).

- (5) jei ginčo sprendimas blokuojamas, Sąjunga negali užtikrinti tarptautinių prekybos susitarimų vykdymo. Todėl tikslinga išplėsti Reglamento (ES) Nr. 654/2014 taikymo sritį, kad jis būtų taikomas ir tokiais atvejais;
- (6) kai privalomu ginčų sprendimo mechanizmu neįmanoma veiksmingai pasinaudoti dėl to, kad trečioji šalis tuo tikslu nebendradarbiauja, Sąjunga turėtų turėti galimybę skubiai sustabdyti nuolaidų taikymą ar kitų išipareigojimų vykdymą pagal tarptautinius prekybos susitarimus, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus;
- (7) be to, tikslinga nustatyti, kad tais atvejais, kai imamas priemonių prekybai su trečiąja šalimi apriboti, tokios priemonės neturėtų viršyti Sąjungos komercinių interesų panaikinimo arba žalos dėl tos trečiosios šalies priemonių, laikantis Sąjungos išipareigojimų pagal tarptautinę teisę;
- (8) priemonės, kurios turi būti priimtos pagal šį reglamentą, konkrečiai susijusios su tarptautine prekyba, nes jomis iš esmės siekiama reglamentuoti tokią prekybą ir nedelsiant daryti tiesioginį poveikį jai, todėl šios priemonės patenka į Sąjungos išimtinės kompetencijos sritį pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsnį ⁽³⁾;
- (9) paslaugos ir intelektinės nuosavybės teisės – tai svarbi ir vis didėjanti pasaulinės prekybos dalis, ir jos reglamentuojamos tarptautinės prekybos susitarimais, įskaitant Sąjungos regioninius ar dvišalius susitarimus. Todėl priemonės prekybos paslaugomis ir intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, srityse turėtų būti įtrauktos į Sąjungos prekybos politikos priemonių taikymo sritį, kad būtų užtikrintas didesnis Reglamento (ES) Nr. 654/2014 nuoseklumas ir veiksmingumas;
- (10) šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas nuoseklus vykdymo užtikrinimo mechanizmo taikymas prekybos ginčuose, susijusiuose su tarptautiniais prekybos susitarimais, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus. Sąjungos tarptautinių prekybos susitarimų prekybos ir darnaus vystymosi skyrių vykdymo užtikrinimo mechanizmas yra neatsiejama Sąjungos prekybos politikos dalis ir pagal šį reglamentą, reaguojant į tų skyrių nuostatų pažeidimus, būtų sustabdomas nuolaidų taikymas arba kitų išipareigojimų vykdymas bei priimamos priemonės, jeigu ir tiek, kiek tokias priemones leidžiama taikyti ir jos yra pagrįstos atsižvelgiant į aplinkybes;
- (11) Reglamento (ES) Nr. 654/2014 peržiūros nuostata turėtų taip pat apimti to reglamento pakeitimų, padarytų šiuo reglamentu, taikymą;
- (12) todėl Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio b punktas pakeičiamas taip:

„b) būtų iš naujo subalansuojamos nuolaidos arba kiti prekybos su trečiosiomis šalimis santykių išipareigojimai, pasikeitus prekėms ar paslaugoms iš Sąjungos taikomam režimui, jei tai daro poveikį Sąjungos interesams.“;

2) 2 straipsnio b punktas pakeičiamas taip:

„b) nuolaidos arba kiti išipareigojimai – tarifų nuolaidos ar kiti išipareigojimai arba lengvatos prekybos prekėmis ar paslaugomis srityje arba susiję su intelektinės nuosavybės teisių aspektais, susijusiais su prekyba, kuriuos Sąjunga pagal sudarytus tarptautinius prekybos susitarimus, kurių šalimi ji yra, išipareigojo taikyti prekybai su trečiosiomis šalimis;“;

⁽³⁾ 2017 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo nuomonė 2/15, ECLI:EU:C:2017:376, 36 dalis.

3) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiamas šis punktas:

„aa) išplatinus PPO kolegijos ataskaitą, kuria visiškai arba iš dalies patenkinami Sąjungos pareikšti reikalavimai, jeigu negalima užbaigti apeliacinio skundo nagrinėjimo pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 17 straipsnį ir jeigu trečioji šalis nesutiko su laikinuoju apeliaciniu arbitražu pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 25 straipsnį;“;

b) įterpiamas šis punktas:

„ba) prekybos ginčiuose, susijusiuose su kitais tarptautiniais prekybos susitarimais, be kita ko, regioniniais ar dvišaliais susitarimais, jei sprendimo priimti neįmanoma dėl to, kad trečioji šalis nesiima veiksmų, kurie yra būtini, kad ginčų sprendimo procedūra veiktų, įskaitant tuos atvejus, kai nepagrįstai vilkinamos procedūros, t. y. nebendradarbiaujama procese;“;

c) d punktas pakeičiamas taip:

„d) tais atvejais, kai pagal 1994 m. GATT XXVIII straipsnį arba Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) XXI straipsnį PPO narė koreguoja nuolaidas arba išsipareigojimus, kai nesutarta dėl kompensacinio koregavimo, ir, atsižvelgiant į paslaugas, kompensacinis koregavimas neatliekamas laikantis arbitražo išvadų, kaip numatyta GATS XXI straipsnyje.“;

4) 4 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įterpiamas šis punktas:

„ba) kai 3 straipsnio aa arba ba punktuose nurodytais atvejais imamasi priemonių prekybai su trečiąja šalimi apriboti, tokių priemonių lygis negali viršyti Sąjungos komercinių interesų panaikinimo arba žalos dėl tos trečiosios šalies priemonių;“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) kai koreguojamos arba atšaukiamos prekybos su trečiąja šalimi nuolaidos arba išsipareigojimai, remiantis 1994 m. GATT XXVIII straipsniu ir susijusiu Susitarimu (*) arba GATS XXI straipsniu ir susijusiomis jo įgyvendinimo procedūromis, jie yra iš esmės lygiaverčiai nuolaidoms arba išsipareigojimams, kuriuos ta trečioji šalis koregavo ar atšaukė pagal 1994 m. GATT XXVIII straipsnyje ir susijusiame Susitarime arba GATS XXI straipsnyje ir susijusiose jo įgyvendinimo procedūrose nustatytas sąlygas.

(*) Susitarimas dėl XXVIII straipsnio aiškinimo ir taikymo.“;

5) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalyje įterpiami šie punktai:

„ba) išsipareigojimų prekybos paslaugomis srityje vykdymo sustabdymas ir prekybos paslaugomis apribojimų nustatymas;

bb) išsipareigojimų, prisiimtų intelektinės nuosavybės teisių, kurias suteikė Sąjungos institucija arba agentūra ir kurios galioja visoje Sąjungoje, su prekyba susijusių aspektų srityje, vykdymo sustabdymas ir tokių intelektinės nuosavybės teisių apsaugos arba jų komercinio naudojimo apribojimų nustatymas atsižvelgiant į teisių turėtojus, kurie yra atitinkamos trečiosios šalies nacionaliniai subjektai;“;

b) įterpiamos šios dalys:

„1a. Komisija, rinkdamasi priemones, kurios turi būti patvirtintos pagal šio straipsnio 1 dalies ba punktą, visada svarsto priemones laikydamosi tokio veiksmų eiliškumo:

a) su prekyba paslaugomis susijusios priemonės, kurioms reikalingas visoje Sąjungoje galiojantis leidimas, grindžiamas antrinės teisės aktais, arba, jei tokių priemonių nėra;

- b) priemonės, susijusios su kitomis paslaugomis srityse, kuriose galioja daug Sąjungos teisės aktų, arba, jei tokių priemonių nėra;
- c) priemonės, kuriomis, remiantis pagal 9 straipsnio 1a dalį surinkta informacija, kaip numatyta 5 straipsnio 1b dalies a punkte, nebūtų sukuriama neproporcingai didelė našta atitinkamų nacionalinių teisės aktų administravimo proceso atžvilgiu.

1b. Priemonėms, tvirtinamoms pagal 1 dalies ba ir bb punktus, taikomos šios nuostatos:

- a) dėl jų renkama informacija pagal 9 straipsnio 1a dalį;
- b) prireikus jos koreguojamos priimant įgyvendinimo aktą pagal 4 straipsnio 1 dalį, jei Komisija, atlikusi 9 straipsnio 1a dalyje numatytą peržiūrą, padaro išvadą, kad priemonės yra nepakankamai veiksmingos arba jomis sukuriami nepagrįsta našta atitinkamų nacionalinių teisės aktų administravimo proceso atžvilgiu. Komisija tokią peržiūrą pirmą kartą atlieka praėjus šešiams mėnesiams nuo priemonių taikymo pradžios dienos, o vėliau – kas dvylika mėnesių;
- c) praėjus šešiams mėnesiams nuo priemonių taikymo nutraukimo parengiama vertinimo ataskaita, pagrįsta, be kita ko, suinteresuotųjų subjektų informacija, ir joje nagrinėjamas priemonių veiksmingumas ir veikimas, taip pat galbūt pateikiamos išvados dėl būsimų priemonių.“;

6) 6 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Atsižvelgiant į intelektinės nuosavybės teisių aspektus, susijusius su prekyba, apibrėžtis „nacionaliniai subjektai“ suprantama taip, kaip ji vartojama PPO Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, 1 straipsnio 3 dalyje.“;

7) 7 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) kai pagal 1994 m. GATT XXVIII straipsnį arba GATS XXI straipsnį PPO narei atšaukiant ar keičiant nuolaidas arba įsipareigojimus atitinkama trečioji šalis po to, kai pagal 4 straipsnio 1 dalį priimamas įgyvendinimo aktas, suteikia Sąjungai adekvačią ir proporcingą kompensaciją.“;

8) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisija renka informaciją ir nuomones dėl Sąjungos ekonominių interesų, susijusių su tam tikrais prekių ar paslaugų sektoriais, arba tam tikrais intelektinės nuosavybės teisių prekybos aspektais, taikant šį reglamentą; tuo tikslu ji skelbia pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ar kitomis tinkamomis viešųjų ryšių priemonėmis, jame nurodydama per kokį laikotarpį tokia informacija turi būti pateikta. Komisija atsižvelgia į gautą informaciją.“;

b) įterpiama ši dalis:

„1a. Komisija, siekdama numatyti priemones pagal 5 straipsnio 1 dalies ba ar bb punktus, informuoja suinteresuotuosius subjektus, visų pirma pramonės asociacijas, kuriems galimos prekybos politikos priemonės darytų poveikį, ir valstybės narės valdžios institucijas, kurios dalyvauja rengiant arba įgyvendinant susijusias sritis reglamentuojančius teisės aktus, ir su jais konsultuojasi. Komisija, nepagrįstai nevilkindama tokių priemonių priėmimo, visų pirma renka informaciją apie:

- a) tokių priemonių poveikį trečiosios šalies paslaugų teikėjams ar teisių turėtojams, kurie yra atitinkamos trečiosios šalies nacionaliniai subjektai, ir Sąjungos konkurentams, tokių paslaugų naudotojams ar vartotojams arba intelektinės nuosavybės teisių turėtojams;
- b) tokių priemonių sąveiką su atitinkamais valstybių narių teisės aktais;
- c) administracinę naštą, kuri dėl tokių priemonių gali atsirasti.

Komisija kuo atidžiausiai atsižvelgia į tokių konsultacijų metu surinktą informaciją.

Komisija, siūlydama įgyvendinimo akto projektą pagal 8 straipsnį, pateikia valstybėms narėms numatomų priemonių analizę.“;

9) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

„10 straipsnis

Peržiūra

1. Kuo greičiau po 2021 m. vasario 13 d., bet ne vėliau kaip praėjus vieniems metams po tos datos, Komisija peržiūri šio reglamento taikymo sritį, visų pirma atsižvelgdama į prekybos politikos priemones, kurios gali būti patvirtintos, bei jo įgyvendinimą ir Europos Parlamentui bei Tarybai pateikia savo išvadą.
2. Laikydamosi 1 dalies Komisija atlieka peržiūrą, kuria siekiama pagal šį reglamentą numatyti papildomas prekybos politikos priemones, kuriomis būtų sustabdytas nuolaidų ar kitų įsipareigojimų taikymas intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, srityje.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja 2021 m. vasario 13 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. vasario 10 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

D. M. SASSOLI

Tarybos vardu

Pirmininkė

A. P. ZACARIAS
